

De overgang van PO naar VO

Bouwen we een brug of een boot om twee oevers te verbinden?

Bewegingsonderwijs in de Polder Studiedag, kortweg BIPS, is een unieke samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs in Almere. Deze studiedag werd gehouden op 6 oktober jongstleden bij de sportieve VO-school het Echnaton. Er waren hierbij 120 enthousiastelingen aanwezig vanuit Almere en omstreken die aan de slag zijn gegaan met het thema 'de doorlopende leerlijn'. Hoe laten we PO en VO beter op elkaar aansluiten?

TEKST OSCAR SCIPIO

"Op de middelbare school gaan ze veel te snel naar de eindvorm, is er te weinig differentiatie, gaat het alleen maar om verbeteren en wordt er veel te klassikaal gewerkt.....versus..... Op de basisschool spelen ze alleen maar, leren ze te weinig technieken, is beleving het enige dat telt en zijn er te weinig vakleerkrachten."

Zomaar wat clichés van LO docenten PO over VO en andersom die de boventoon voeren als het gaat om onze wederzijdse onwetendheid over hoe er wordt lesgegeven aan de oever aan de overkant.

Verrassende overeenkomst

Chris Hazelebach nam een ieder in de centrale opening mee naar een eerste verkenning waar vakleerkrachten vanuit de verschillende onderwijsafdelingen qua visie staan. Ligt de nadruk in het lesgeven vooral op Beleving, Regelen of op Bewegen verbeteren? Door letterlijk de afstand te bepalen tot de torens die staan voor , Bewegen verbeteren', 'Regelen' en 'Beleven', krijgen de deelnemers snel inzicht in welke keuzes er gemaakt worden. Verrassend genoeg liggen de accenten in het lesgeven in bewegingsonderwijs in po en vo dicht bij elkaar dan men op voorhand zou denken. De grote meerderheid kiest voor een visie waar Beleving een belangrijk aangrijpingspunt is en het Regelen en Bewegen verbeteren daarna

volgen. Het sociaal-emotionele aspect speelt een grote rol.

Doorlopende leerlijn

Binnen de verschillende uitdagende workshops stond het thema 'de doorlopende leerlijn' centraal en werd er samen gespard, geleerd en bewogen op verschillende niveaus. Hoe leg je nu die link tussen primair- en voortgezet onderwijs en hoe zorg je ervoor dat leerlingen een vloeiende overgang ervaren als ze de 'andere' oever aandoen?

In de verplichte workshop (verplicht voor PO-docenten en brugklasdocenten VO) 'de doorlopende leerlijn' werd hier dieper op ingegaan. De eerste speeddate was een eyeopener waarbij docenten PO en VO hun eigen inzichten en visie op bewegen deelden, maar ook hun visie gaven op hoe zij dachten dat er op de oever aan de overkant lesgegeven wordt. Veel clichés werden hierbij teniet gedaan of in sommige gevallen juist bevestigd.

Warme overdracht is nodig

Er heerste consensus over het feit dat het vreemd is dat er binnen bewegingsonderwijs geen warme

overdracht, geen onderlinge afspraken en/of samenwerking tussen het PO en het VO is. Als pakkend voorbeeld een vakdocent die vanuit het primair onderwijs jaren via MRT en gedifferentieerd onderwijs getracht heeft om het maximale uit een kind te halen. Waarbij de conclusie helaas is dat het kind niet over de kop kan/wil gaan. Is het nodig dat dit kind in het VO weer helemaal opnieuw dit proces moet ondergaan? Waarom is er wel een warme overdracht over rekenen, taal en gedrag, maar niet op het gebied van bewegen?

Tevens zagen we een tendens dat leerlingen juist in de brugklas een terugval in bewegen krijgen. Wat op zich niet gek is als je acht jaar lang met dezelfde leerlingen hebt gegymd die allemaal jouw talenten en zwakheden kennen. Van die betrekkelijke veilige situatie komt de leerling in een nieuwe klas, waar het niet kunnen uitvoeren van de koprol weer direct zichtbaar is voor een nieuw publiek en wellicht minder geaccepteerd wordt. Hetgeen volgens de VO-docenten ook resulteert in het niet opzoeken van de grens van stralend falen, waardoor de leerling een veiligere keuze zal maken op een lager beweegniveau

In de volgende rondes is er gestooid met een doorlopende leerlijn, waarbij elke groep de opdracht kreeg om een leervoorstel te ontwerpen die een veiligere overgang bewerkstelligt. Samen (LO docenten PO en VO) op zoek naar een eindvorm van de basisschool en een beginsituatie voor de middelbare school. De leerlijnen over de kop gaan, stoeien/ zelfverdediging, hoogspringen en doelspelen werden hierbij als voorbeelden gebruikt. De opbrengsten worden gebruikt door een studiegroep in Almere die van start gaat en bestaat uit docenten PO en VO Deze studiegroep gaat zich buigen over deze aansluiting waarbij de doorlopende leerlijn centraal staat. Daarbij wordt rekening gehouden met overgangsfase van de

brugklassers en de specifieke problematiek die daarmee gepaard gaat.

Bruggen of boten?

De metafoor van Chris Hazelebach in de inleiding is daarbij veelzeggend. Maken we gebruik van bruggen om de oevers te verbinden? Hierbij leggen we de leerlijnen vast en is er een vast vertrek- en aankomstpunt. Dit geeft veel duidelijkheid en houvast. Of maken we gebruik van een boot waarbij er meerdere vertrekpunten en aankomstpunten mogelijk worden. De richting is wel duidelijk maar er kan nog naar eigen wens heen en weer gependeld worden tussen de vertrouwde oever van het PO en de nieuwe oever van het VO. Het bouwen van bruggen geeft houvast als het gaat om duidelijkheid in de doelen. De boot geeft aan welke didactische koers er gevaren kan worden waarbij het heen en weer pendelen het mogelijk maakt langer stil te staan op veilige oever en pas de oversteek te maken als de leerling er aan toe is en niet geforceerd wordt door het drukke verkeer waarin iedereen mee moet in het opgelegde tempo. Denk aan de verbindende bruggen naar de polder, naar en van Almere waar het vaak file rijden is.

Het resultaat van de dag was een unieke samenwerking waarbij deze keer de brugklasleerling centraal stond. Daarbij wordt gezocht naar gedifferentieerde uitdagingen op zowel motorische gebied alsook op de verschillende sociale- en gedrags-elementen.

Deze werkwijze en opbrengsten zal in de nabije toekomst door een werkgroep vanuit het PO, VO en mbo-VO-mbo verder worden uitgewerkt. Of we deze oevers nu door verschillende routes te bevaren met de boot of door een solide brug te bouwen samenbrengen is nog de vraag, maar samenkomen zullen we. Als polderbewoners weten we als geen ander hoe belangrijk het is de oevers te verbinden en de verbindingen goed te onderhouden.

Kortom de 'Bewegingsonderwijs in de polder studiedag' was een goede aftrap voor nog beter bewegingsonderwijs voor 'onze' leerlingen.

Namens het BIPS-team

Jasper Rutten - Arte College
 Joey Willemsen - Helen Parkhurst College
 Mark van Wesemael - Helen Parkhurst College
 Maarten Massink - de Meergronden
 Ingrid Peters - Echnaton
 Lauro Gigli - ROC Flevoland
 Wiebe Faber - Columbuschool
 Oscar Scipio - Avontuur ■

Contact:

Oscar Scipio
 O.Scipio@avontuur.asg-almere.nl

Foto's:

Oscar Scipio en Maarten Massink

Kernwoorden:

Studiedag PO-VO,
 doorlopende leerlijnen PO-VO,
 bewegingsonderwijs, brugperiode